

staven. Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD), hlavní pořadatel šetření PISA, po domluvě se členskými státy rozhodla v červnu 2020 o posunu cyklu PISA 2021 o jeden rok s ohledem na dopady pandemie covidu-19. Posunutí pilotní šetření se proto uskuteční až na jaře 2021 a cyklus PISA 2021 je nově označen jako cyklus **PISA 2022**.

Projekt **PISA** (Programme for International Student Assessment) se v tříletých cyklech už od roku 2000 zaměřuje na zjišťování úrovně čtenářské, matematické a přírodovědné gramotnosti patnáctiletých žáků. Do cyklu PISA 2018 bylo celkem zapojeno 82 zemí a ekonomických regionů. Šetření PISA se v každém cyklu zabývá jednou doménou podrobněji. V cyklu 2018 to byla čtenářská gramotnost. V **cyklu PISA 2022** se jedná o matematickou gramotnost. Experimentální oblastí je tvůrčí myšlení. Česká republika se zároveň zapojí do volitelného modulu mapujícího finanční gramotnost patnáctiletých žáků.

TALIS

Na jaře roku 2018 se Česká republika podruhé zapojila do mezinárodního šetření o vyučování a učení TALIS. Snahou **TALIS** je mapovat zkušenosti, názory, postoje učitelů a ředitelů – aby bylo možné v kontextu mezinárodního srovnání a mezinárodní inspirace rozvíjet podporu jejich práce a vytvářet vhodné podmínky. TALIS probíhá od roku 2009 a je projektem Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD).

Zjištění TALIS 2018 jsou zveřejňována po tematických částech. První část byla na mezinárodní i národní úrovni zveřejněna 19. června 2019 a mapovala zejména aspekty profesních znalostí a dovedností učitelů a ředitelů. Druhá část byla zveřejněna 23. března 2020 a zaměřila se především na komentovaná data přibližující pohled ředitelů škol na vykonávané činnosti a na spokojenost s prací. Dále byla pozornost věnována hodnocení práce učitelů a podpoře jejich vzájemné spolupráce.

Třetí část zveřejnění bude zaměřena na propojení TALIS 2018 a PISA 2018 (TALIS-PISA link) a je na mezinárodní i národní úrovni plánována na únor roku 2021.

Vybraná zjištění **TALIS 2018**⁵⁵ jsou součástí kapitoly Základní vzdělávání. Podrobnější zjištění TALIS 2018 (Národní zpráva), informace o průběhu šetření v České republice, znění dotazníků v českém jazyce a Koncepční rámec šetření jsou dostupné na webových stránkách České školní inspekce.⁵⁶

Ve školním roce 2019/2020 zahájilo OECD ve spolupráci se členskými státy přípravu cyklu **TALIS 2024**. Kromě základního modulu zaměřeného na učitele nižšího sekundárního stupně (v ČR druhého stupně základní školy a nižších ročníků víceletého gymnázia) se státy budou mít možnost zapojit i do několika volitelných modulů, které nabídnou mapování předškolní úrovně (ISCED 0), primární úrovně (ISCED 1 – první stupeň), vyšší sekundární úrovně (ISCED 3 – středoškolský stupeň), případně se zaměří na začínající učitele nebo mapování pedagogických dovedností učitelů (modul Teacher Knowledge Survey). Konkrétní rozhodnutí o zapojení bude záležet na věcných prioritách jednotlivých států a finančních možnostech.

13.1.2 Uvolněné úlohy TIMSS, PIRLS, PISA – didaktická inspirace pro učitele

Mezinárodní šetření TIMSS, PIRLS a PISA poskytují velmi důležité informace o výkonnosti naší vzdělávací soustavy v mezinárodním srovnání. Testové úlohy, které jsou v těchto šetřeních používány, mají výrazný didaktický potenciál, a lze se jimi proto inspirovat nebo s nimi pracovat přímo ve výuce.

Česká školní inspekce pravidelně zveřejňuje publikace s tzv. uvolněnými úlohami z mezinárodních šetření PIRLS, TIMSS a PISA. Od roku 2017 Česká školní inspekce navíc nabízí také **vzdělávací semináře pro učitele**. Cílem není podrobně rozebírat metodické či teoretické aspekty šetření, ale nabídnout pedagogům možnost hlouběji porozumět záměrům a konstrukci používaných testových úloh, a poskytnout jim tak metodický námět, konkrétní tematické příklady a inspiraci pro práci s úlohami přímo ve výuce. Účastníci vzdělávacího programu se zároveň základním způsobem naučí pracovat s inspekčním systémem elektronického testování InspIS SET v modulu školního testování.

Semináře jsou nabízeny zdarma a konají se přímo v prostorách konkrétní školy. Rozsah semináře je 6 hodin a v nabídce jsou **dva typy seminářů**.

První vzdělávací program je zaměřen na využívání didaktického potenciálu úloh uvolněných z mezinárodních šetření TIMSS a PIRLS s cílem podpořit zvyšování kvality výuky čtenářských, matematických a přírodovědných dovedností žáků na 1. stupni ZŠ. Tento program je tedy určen zejména elementaristům, účast učitelů 2. stupně ZŠ je však také možná.

⁵⁵ Do mezinárodního šetření TALIS 2018 se kromě České republiky zapojilo dalších 45 států. V České republice bylo zapojeno více než 3 400 učitelů a 219 ředitelů základních škol a víceletých gymnázií.

⁵⁶ <https://www.csicr.cz/Prave-menu/Mezinarodni-setreni/TALIS>